

Việc sử dụng hoạt động nhóm để cải tiến việc dạy và học môn đọc hiểu tiếng Anh ở trường THPT Chuyên Thoại Ngọc Hầu

Mach Bửu Hiền*

Tóm tắt

Trong việc giảng dạy môn tiếng Anh, hoạt động nhóm được xem như là một trong những hoạt động hiệu quả nhằm phát huy tính năng động và sáng tạo của học sinh. Tuy nhiên, thực trạng sử dụng hoạt động nhóm trong việc dạy và học môn Đọc Hiểu tiếng Anh vẫn còn hạn chế. Vì vậy, việc thực hiện đề tài nghiên cứu về tổ chức nhóm trong các hoạt động đọc hiểu là rất cần thiết. Ngoài việc điều tra về cách thức tổ chức và điều khiển nhóm của giáo viên, đề tài còn tiến hành tìm hiểu về cách học nhóm và thái độ của học sinh đối với các hoạt động nhóm. Những ảnh hưởng của hoạt động nhóm trong việc cải thiện các kỹ năng đọc cho học sinh cũng như việc khuyến khích học sinh tham gia giải quyết các bài tập đọc hiểu thông qua hoạt động nhóm cũng được quan sát trên lớp. Từ kết quả nghiên cứu, đề tài đưa ra một số kiến nghị cho việc tổ chức hoạt động nhóm nhằm cải thiện việc dạy và học môn Đọc Hiểu tiếng Anh ở trường THPT Chuyên Thoại Ngọc Hầu.

Abstract

Group work is considered as one of the effective strategies to promote students' activeness and creativity in teaching English. However, the reality of using group work in teaching and learning English Reading Comprehension at high schools has shown many limitations. Therefore, it is essential to conduct the research on organizing reading activities through group work. In addition to the investigation on teachers' ways of organizing and monitoring groups, a survey of students' group learning styles and their attitudes towards group work was carried out. The effects of group work on the improvement of students' reading skills and the motivation during group activities were also observed in English classrooms. From the research findings, some recommendations for organizing more effective group activities were taken up in order to improve teaching and learning English Reading Comprehension at Thoại Ngọc Hầu highschool.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Với quan điểm lấy người học làm trung tâm, phương pháp giao tiếp đòi hỏi giáo viên tiếng Anh phải tạo điều kiện cho người học rèn luyện đồng đều bốn kỹ năng: nghe, nói, đọc, viết. Người học không còn thụ động lắng nghe, ghi chép hay làm các bài tập được chỉ định mà phải chủ động, tích cực hơn trong việc tiếp thu kiến thức và vận dụng ngôn ngữ một cách độc lập. Theo tinh thần trên, quan điểm dạy môn Đọc Hiểu tiếng Anh cũng có sự thay đổi. Mục đích giảng dạy môn Đọc Hiểu

không chỉ đơn thuần là giải thích từ ngữ, cấu trúc, nội dung của bài đọc mà đó là một quá trình tác động qua lại trong đó người đọc phải biết sử dụng những kiến thức đã có, những kỹ thuật để hiểu được nội dung bài đọc và vận dụng hiệu quả những kiến thức ngôn ngữ thông qua các hoạt động giao tiếp.

Tuy nhiên, thực tế việc dạy môn Đọc Hiểu tiếng Anh ở các trường THPT vẫn chưa đạt được hiệu quả như mong muốn. Các hoạt động nhằm tạo sự ảnh hưởng lẫn nhau giữa các học sinh trong việc dạy môn Đọc Hiểu vẫn chưa được chú trọng. Các em không có điều kiện phát huy tính độc lập và chủ động trong các giờ Đọc Hiểu do ít có cơ hội trao đổi, làm việc với nhau để giải quyết các bài tập đọc hiểu hay xử lý các tình huống thông qua nội dung của bài đọc. Kết quả là đa số học sinh không hứng thú với việc học môn Đọc Hiểu tiếng Anh. Đề cải thiện không khí học tập trong lớp cũng như khuyến khích học sinh giao tiếp, học hỏi lẫn nhau, hoạt động nhóm cần được sử dụng trong các hoạt động đọc hiểu. Thế nên, việc thực hiện đề tài khảo sát về sử dụng hoạt động nhóm và những ảnh hưởng của nó trong các giờ Đọc Hiểu là rất cần thiết. Kết quả của đề tài sẽ góp phần cải thiện việc dạy và học môn Đọc Hiểu nói riêng và nâng cao chất lượng dạy và học môn tiếng Anh ở trường THPT nói chung.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Những lý luận về phương pháp dạy và học môn Đọc Hiểu tiếng Anh và cách thức tổ chức nhóm trong các hoạt động đọc hiểu.

- Nêu các khái niệm, đặc điểm và tiến trình giảng dạy môn Đọc Hiểu tiếng Anh.
- Nêu những thuận lợi, khó khăn và yêu cầu khi tổ chức hoạt động nhóm.

2.2. Điều tra việc sử dụng hoạt động nhóm trong dạy và học môn Đọc Hiểu tiếng Anh ở trường THPT Chuyên Thoại Ngọc Hầu.

- Tìm hiểu thực trạng dạy và học môn Đọc Hiểu tiếng Anh ở khối lớp 10, 11 và 12 trường THPT Chuyên Thoại Ngọc Hầu.

- Điều tra việc tổ chức hoạt động nhóm trong dạy và học môn Đọc Hiểu tiếng Anh.

- Tìm hiểu những ảnh hưởng tích cực và những khó khăn khi tổ chức nhóm trong các hoạt động đọc hiểu

2.3. Đề xuất một số biện pháp khắc phục.

3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Đề tài sử dụng các phương pháp:

- Thu thập tài liệu làm cơ sở lý luận cho đề tài
- Phương pháp định lượng được thực hiện với bảng câu hỏi dành cho giáo viên và học sinh.
- Phương pháp định tính được thực hiện bằng cách dự giờ lớp học.
- Phương pháp thống kê, phân tích dữ liệu.

4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Sau khi bảng câu hỏi điều tra được phát cho 6 giáo viên và 199 học sinh khối lớp 10, 11, và 12 trường

* Sinh viên lớp DH2D. E-mail: mbhien@agu.edu.vn

THPT Chuyên Thoại Ngọc Hầu và dự giờ 4 tiết môn Đọc Hiểu, kết quả nghiên cứu được thể hiện qua các mặt sau:

4.1. Thực trạng dạy và học môn Đọc Hiểu

Hầu hết giáo viên sử dụng phong phú các kỹ thuật để giúp học sinh rèn luyện các kỹ năng đọc, cụ thể là: 100% giáo viên có sử dụng các kỹ thuật như *tìm ý chính* (skimming for gist), *tìm thông tin chi tiết* (scanning for details), *đoán nghĩa từ, cấu trúc* của bài đọc và 83,3% giáo viên sử dụng kỹ thuật *lập dàn bài* (outlining), *suy luận* (inferencing) và *viết lại nội dung bài đọc* (paraphrasing). Mặc dù những cố gắng của giáo viên nhưng chỉ có 42,5% học sinh thích học môn Đọc Hiểu, 37,5% học sinh có ý kiến và số còn lại là các em không thích học môn Đọc Hiểu tiếng Anh.

4.2. Việc sử dụng hoạt động nhóm trong giảng dạy môn Đọc Hiểu

Có 83,3% giáo viên sử dụng hoạt động nhóm 2 hoặc hơn 2 lần trong một tuần và 16,7% giáo viên thừa nhận rằng họ chỉ tổ chức cho học sinh làm việc theo nhóm một lần trong một tháng. Hoạt động nhóm được tổ chức trong các hoạt động đọc hiểu như:

- 83,3% giáo viên tổ chức cho học sinh làm việc theo nhóm trong hoạt động: *Sắp xếp trật tự của câu hoặc hình ảnh* (Ordering statements or pictures)

- 66,6% giáo viên sử dụng các hoạt động như *Điền thông tin vào khung* (Grids or Forms), *Đóng kịch* (Role play), *trả lời câu hỏi WH* (WH-questions)

- 50% giáo viên tổ chức nhóm qua các hoạt động: *Chọn câu đúng/sai* (True/False statements), *Nối từ theo định nghĩa, hình ảnh* (Matching), *Viết lại nội dung bài đọc* (Re-write), và 16,7% giáo viên sử dụng: *Chọn câu trắc nghiệm* (Multiple choice), *Viết sang câu hỏi theo trả lời gợi ý* (Answers given)

Các hoạt động trên được tổ chức hầu hết ở 3 giai đoạn: trước khi đọc (Pre-reading), trong khi đọc (while-reading), và sau khi đọc (post-reading). Các giáo viên thường mất 5 – 10 phút cho mỗi hoạt động.

Các giáo viên cũng có những khó khăn khi tổ chức nhóm là: ồn ào (100%), mất nhiều thời gian, trình độ học sinh không đều (66,6%), học sinh phạm nhiều lỗi và không chịu hợp tác (50%).

4.3. Thái độ học nhóm của học sinh trong các hoạt động đọc hiểu

Khi làm việc theo nhóm, 55% học sinh cho rằng các em đã giúp đỡ nhau giải thích ý nghĩa của từ, cấu trúc câu và hăng hái trao đổi ý kiến với nhau về nội dung bài đọc. 44,5% học sinh chủ động hỏi hỏi các bạn trong nhóm về những vấn đề các em không rõ. Trong khi đó, có 6,5% học sinh hầu như không tham gia vào các hoạt động trong nhóm và không có ý kiến mà chỉ ngồi nghe và quan sát. Tuy nhiên hầu hết các em cho rằng cảm thấy rất thoải mái, tự tin trình bày ý kiến, có tinh thần thi đua trong các hoạt động nhóm.

4.4. Vai trò của giáo viên trong việc tổ chức nhóm

Kết quả thu được từ bảng câu hỏi và dự giờ lớp học cho thấy:

Giáo viên có sự chuẩn bị tốt cho các hoạt động nhóm như chọn các kỹ thuật đọc hợp lý cho từng bài đọc, đưa ra lời hướng dẫn khá rõ và dễ hiểu, sử dụng các hoạt động đọc hiểu khá đa dạng

Tuy nhiên vẫn còn một số thiếu sót trong việc tổ chức nhóm. Trước hết, giáo viên hầu như không xác định thời gian cụ thể cho từng hoạt động nhóm. Điều này dẫn đến việc một số nhóm ít tập trung giải quyết yêu cầu của giáo viên trong từng hoạt động đọc hiểu. Thứ hai là giáo viên điều khiển các hoạt động nhóm chưa được tốt. 47,5% học sinh nói rằng giáo viên của các em chỉ đứng trước lớp và quan sát các nhóm. Trong khi đó 47% học sinh cho rằng giáo viên thỉnh thoảng có đi đến một số nhóm và sửa lỗi, và chỉ có 26% nói là giáo viên có đi đến từng nhóm, tham gia vào hoạt động của một số nhóm và giúp đỡ các em khi gặp khó khăn về từ ngữ và cách diễn đạt.

4.5. Những lợi ích của hoạt động nhóm trong việc học môn Đọc Hiểu

Từ kết quả dự giờ lớp chuyên Anh và lớp không chuyên cho thấy:

- Hoạt động nhóm thúc đẩy 70 – 89% học sinh của lớp chuyên Anh và không chuyên tham gia vào các hoạt động đọc hiểu.

- Tốc độ đọc của các em trong hoạt động nhóm được đánh giá là nhanh với trung bình thời gian cho mỗi hoạt động là từ 4 – 5,5 phút.

- Tính độc lập của học sinh lớp chuyên và lớp không chuyên có sự khác biệt. 80 – 89% học sinh lớp chuyên độc lập trong việc giải quyết các nhiệm vụ đọc hiểu trong khi đó mức độ độc lập của học sinh lớp không chuyên là 70 – 89%.

- Không khí lớp học trong các hoạt động nhóm rất thú vị và náo nhiệt.

5. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ

Căn cứ vào yêu cầu lý luận về tổ chức và điều khiển nhóm và dựa vào kết quả nghiên cứu, đề tài đề ra một số biện pháp để khắc phục.

5.1. Những kiến nghị dành cho giáo viên THPT

- Sử dụng đa dạng các hoạt động đọc hiểu cho hoạt động nhóm. Không chỉ tổ chức nhóm trong các hoạt động như: chọn câu đúng/sai (True/False statements), sắp xếp câu đúng (Ordering statements) mà cần sử dụng thêm các hoạt động cho học sinh làm việc theo nhóm như: điền thông tin vào chỗ trống (Gap-fill), thảo luận (Discussion), đóng vai (Roleplay) v.v...

- Thường xuyên tổ chức nhóm với những thành viên và số lượng thành viên khác nhau. Số lượng thành viên trong nhóm có thể là 3 – 6 người tùy theo mức độ khó khăn của từng hoạt động và nên thay đổi thành viên trong nhóm để tránh sự nhàm chán khi phải làm việc với những người quen thuộc trong thời gian dài.

- Bổ sung thêm những kiến thức có liên quan đến nội dung các bài đọc trong sách giáo khoa để tạo sự hứng thú cho học sinh.

- Nêu mục đích rõ ràng cho từng hoạt động nhóm bằng cách xác định từng vai trò và trách nhiệm của mỗi thành viên trong nhóm.

- Cải thiện việc tổ chức và điều khiển nhóm

5.2. Những kiến nghị dành cho người nghiên cứu cùng đề tài

Kết quả nghiên cứu của đề tài này chỉ nói lên thực trạng sử dụng hoạt động nhóm trong việc dạy và học môn Đọc hiểu tiếng Anh ở trường THPT Chuyên Thoại Ngọc Hầu, chưa đủ cơ sở để kết luận chung về tính hiệu quả của hoạt động nhóm trong việc dạy môn Đọc hiểu ở các trường THPT của tỉnh An Giang. Do đó, những nghiên cứu cùng đề tài nên được thực hiện với phạm vi lớn hơn để có thể khái quát được thực trạng sử dụng hoạt động nhóm và tính hiệu quả của nó trong việc dạy và học môn Đọc hiểu tiếng Anh. Ngoài ra, những nghiên cứu về ảnh hưởng của hoạt động nhóm ở các môn kỹ năng khác như: Nghe, Nói và Viết cũng cần được thực hiện. □

Tài liệu tham khảo

- Baker, L. & Brown, A. 1984. Metacognitive Skills and Reading. In P.D. Pearson, R. Barr, M. L. Kamil, & P. Mosenthal (Eds), *Handbook of reading research*, vol.I (353-394). New York: Longman.
- Baker, J. & Westrup, H.. 2000. How to teach large classes with few resources, *The English Language Teacher's Handbook* (1st ed.). Continuum.
- Brosan, D., Brown, K., and Hood, S.. 1984. *Reading in Context*. Adelaide National Curriculum Resource Centre.
- Cooper, J. and Associates. 1990. *Cooperative Learning and College Instruction*. Long Beach: Institute for Teaching and Learning, California State University.
- Doff, A. 1988. *Teach English: A training course for teachers*. Trainer's Handbook. Cambridge University Press.
- English Language Teachers Training Program. 1999. *A Methodology Course for English Language Teachers*.
- Homan, R. M. and Poel, C. J. 1999. Developing Interactive Group Skills through Cooperative Learning. In Brown, B. L. (2001). *Group Effectiveness in the Classroom and Workplace*. Available from: <http://www.cete.org/acve/docgen.asp?tbl=pab&ID=105> [Retrieved February 12, 2005]
- Jacques, D. 2000. *Learning Groups* (3rd ed.), London: Kogan page.
- Knuth, R. A. and Jones, B. F. 1991. *North Central Regional Educational Laboratory*. Available from: http://www.ncrel.org/sdrs/areas/stw_esys/str_read.htm. [Retrieved February 12, 2005]
- Nunan, D. 1989. *Designing Tasks for the Communicative Classroom*. Cambridge University Press.
- Nunan, D. and Lamb, C. 1996. *The self-directed teacher, Managing the learning process*. Cambridge University Press.
- Pearson, P. D. 1985. Changing the face of Reading comprehension instruction. *The Reading Teacher* 39, 724-737.

- Raison, G. 2002. *Cooperative Reading-As Simple As ABC*. Curtin University of Technology, Perth, Western Australia. Available from: http://cdesign.com.au/aate/aate_papers/028_raison.htm [Retrieved February 20, 2005]
- Ur, P. 1996. *A Course in Language Teaching, Practice and Theory*, Cambridge University Press.